

# **GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU**

## **ISKORAK**

### **2018.**



# IZDAVAČ

## ISKORAK

Petrinjska 27, 10 000 Zagreb  
+385 (0) 91 2444 666

[info@iskorak.hr](mailto:info@iskorak.hr)

[www.iskorak.hr](http://www.iskorak.hr)

[facebook.com/iskorak.hr](https://facebook.com/iskorak.hr)

## UREDNIŠTVO

Zoran Dominković

Dubravko Pogledić

Vjeko Vacek

Zagreb, svibanj 2019.

# SADRŽAJ

|                               |    |
|-------------------------------|----|
| O NAMA                        | 4  |
| STRATEŠKI CILJEVI 2016.-2020. | 6  |
| ISKORAK ZA ZDRAVLJE           | 7  |
| ISKORAK U DRUŠTVO             | 11 |
| ISKORAK NAPRIJED              | 17 |
| OSTALI USPJESI                | 22 |
| ZAHVALE                       | 32 |

# O NAMA

Mi smo organizacija civilnog društva osnovana 2002. godine čija misija je promicanje i zaštita ljudskih prava građana i građanki Republike Hrvatske, a posebno ljudskih prava lezbijski, gejeva, biseksualnih, transrodnih i interspolnih (LGBTI) osoba te zalaganje za njihovu participaciju u društvu kao jednakopravnih građana i građanki Republike Hrvatske. Svoju misiju ostvarujemo kroz svoje javnozagovaračke, medijske, društveno-kulturne i zdravstvene programe.



## MISIJA

Iskorak je neprofitna nevladina organizacija koja djeluje sukladno potrebama seksualnih i rodnih manjina kroz svoje javno zagovaračke, medijske, društveno-kulturne i zdravstvene programe.



## VIZIJA

Naša vizija je budućnost u kojoj su ostvarene sve potrebe seksualnih i rodnih manjina.



## VRIJEDNOSTI

Zalažemo se za vrijednosti civilnog društva poput individualnih sloboda, nenasilja, ravnopravnosti, pravednosti, tolerancije i prihvaćanja različitosti, humanizma i ljubavi.



## PRINCIPI DJELOVANJA

Transparentnost, otvorenost, dobrobit LGBT zajednice i kredibilitet pred LGBT zajednicom.



## CILJEVI

Ciljevi Udruge su:

- zagovaranje i unaprjeđenje javnih politika za zaštitu prava seksualnih i rodnih manjina i osoba koje žive s HIV/AIDS-om;

- unaprjeđenje zdravlja i pristupa zdravstvenim i socijalnim uslugama u svrhu poboljšanja kvalitete življenja seksualnih i rodnih manjina i osoba koje žive s HIV/AIDS-om;
- izgradnja, unaprjeđenje i promicanje kulturno-društvene infrastrukture u svrhu povećanja društveno-socijalne uključenosti seksualnih i rodnih manjina i osoba koje žive s HIV/AIDS-om te njihovom ravnopravnijem sudjelovanju u društvu;
- promicanje društvenih promjena povezujući obrazovanje, aktivizam i istraživanje te doprinos razvoju demokratskog i civilnog društva, zaštiti i promociji ljudskih i građanskih prava i sloboda, razvoju volonterstva te neprofitnog poduzetništva.

# **STRATEŠKI CILJEVI 2016.-2020.**

Za razdoblje 2016.-2020. godine definirana su tri strateška područja u kojima će Udruga djelovati.



## **STRATEŠKO PODRUČJE #1 - ISKORAK ZA ZDRAVLJE**

Unaprjeđenje zdravlja i pristupa zdravstvenim i socijalnim uslugama u svrhu poboljšanja kvalitete življenja seksualnih i rodnih manjina i osoba koje žive s HIV/AIDS-om.



## **STRATEŠKO PODRUČJE #2 - ISKORAK U DRUŠTVO**

Izgradnja, unaprjeđenje i promicanje kulturno-društvene infrastrukture u svrhu povećanja uključenosti seksualnih i rodnih manjina i osoba koje žive s HIV/AIDS-om te njihovom ravnopravnijem sudjelovanju u društvu.

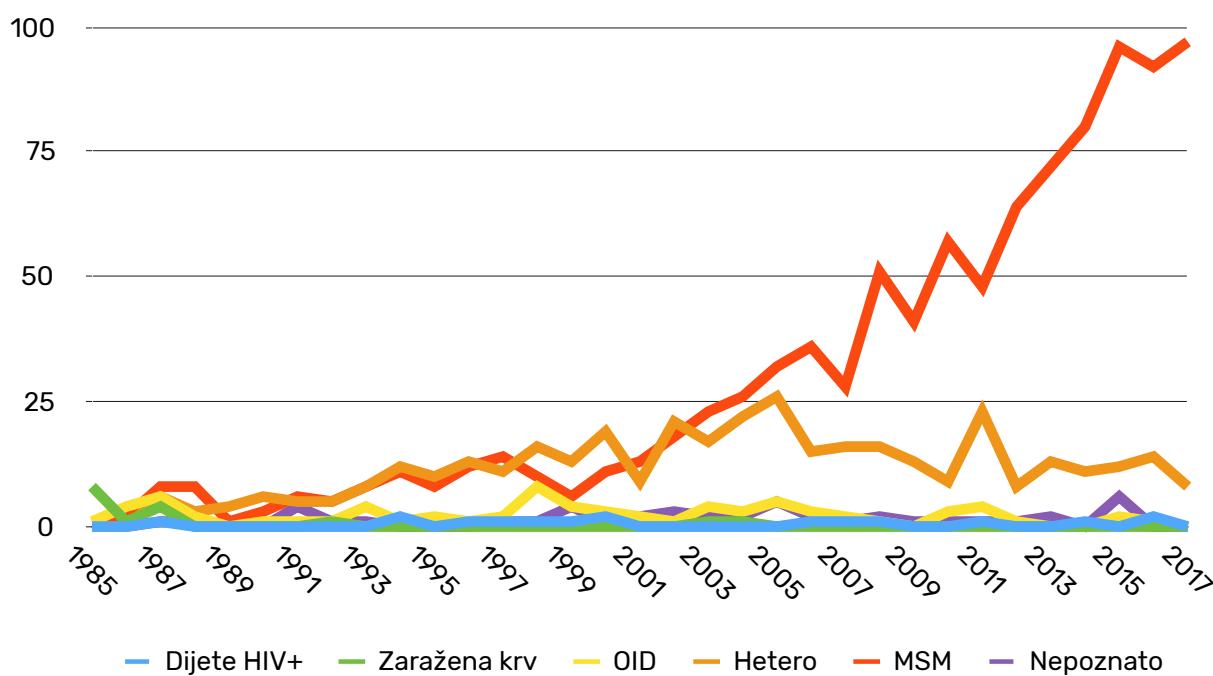


## **STRATEŠKO PODRUČJE #3 - ISKORAK NAPRIJED**

Zagovaranje i unaprjeđenje javnih politika za zaštitu prava seksualnih i rodnih manjina i osoba koje žive s HIV/AIDS-om u područjima zdravstva i socijalne uključenosti.

# ISKORAK ZA ZDRAVLJE

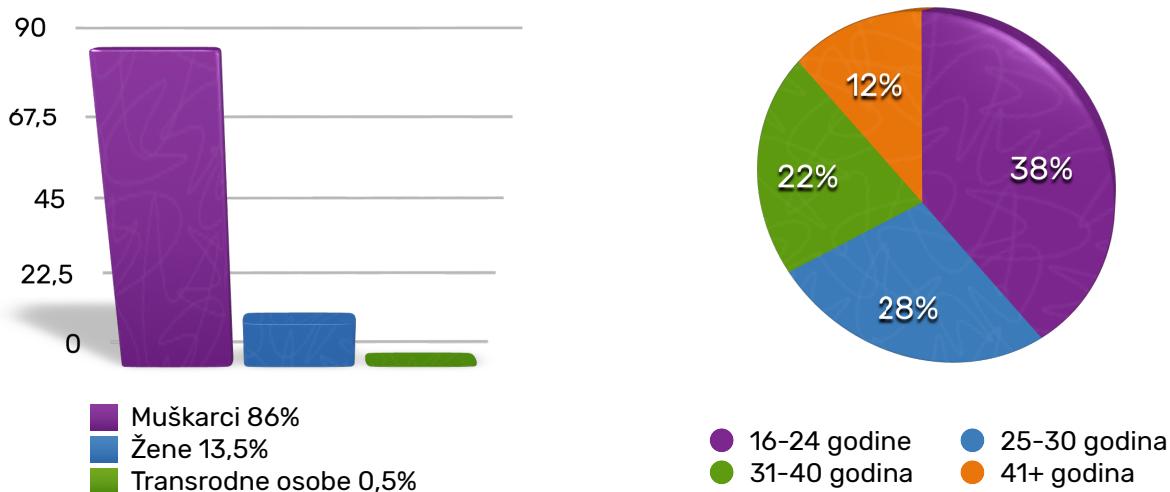
U Hrvatskoj HIV najviše pogađa muškarce koji imaju spolne odnose s drugim muškarcima (MSM), što su većinom gej i biseksualni muškarci, no i muškarci s heteroseksualnim identitetom koji imaju odnose s drugim muškarcima. Prema nacionalnim podacima, broj novih infekcija raste u MSM populaciji dok je u drugima broj stabilan ili u opadanju.



GRAFIKON: BROJ NOVODIJAGNOSTICIRANIH HIV INFEKCIJA U HRVATSKOJ PREMA VJEROJATNOM NAČINU PRIJENOSA U RAZDOBLJU OD 1985. DO 2017. (IZVOR: HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO, 2018.)

Kroz naš program iZdravlje u cilju povećanja protektivnih ponašanja, testiranja na HIV, povezivanja s liječenjem i smanjenjem stigme provodimo promotivno-edukativne kampanje i direktni rad s korisnicima putem Interneta, telefona, mobilnih aplikacija i fizičkih lokacija na kojima se okupljaju MSM osobe, diseminaciju kondoma i lubrikanata, preventivne pregledne izvan zdravstvenih institucija (testiranje u zajednici na HIV i sifilis brzim testovima), podršku osobama koje žive s HIV-om, edukativne materijale i druge aktivnosti.

Kako bismo omogućili testiranje većem broju osoba, u svibnju 2018. smo uveli treći termin za testiranje u zajednici. Testiranje je moguće ponedjeljkom, srijedom i petkom. Ovo je rezultiralo povećanom stopom testiranja od 55% na tjednoj razini nakon uvođenja trećeg termina te se pokazuje potreba uvođenja dodatnih termina.



#### IZDRAVLJE U BROJKAMA U 2018.

|   |  |
|---|--|
| <b>15.000+</b>                                  | <b>527</b>   |
| MSM dosegnuto zdravstvenim aktivnostima         | individualnih vršnjačkih savjetovanja uživo, preko telefona, interneta i mobilnih aplikacija |
| <b>24.048</b>                                   | <b>12.384</b>  |
| diseminiranih kondoma                           | diseminiranih lubrikanata  |
| <b>974</b>                                      | <b>16</b>  |
| preventivnih pregleda/testiranja u 2018. godini | lokacija okupljanja MSM osoba obuhvaćenih aktivnostima                                       |

#### IZDVAJAMO

### TESTIRANJE U ZAJEDNICI

Iskorak pruža uslugu besplatnog, dobrovoljnog, anonimnog i povjerljivog testiranja na HIV i sifilis brzim testovima koji omogućuju rezultat u 60 sekundi. Testiranje omogućuje ranu dijagnozu što olakšava liječenje te sprječava prijenos infekcija na druge osobe. Uslugu pružamo u našem prostoru, odnosno izvan formalnih zdravstvenih institucija, prostoru koji je u potpunosti prijateljski i usmjeren na LGBTI zajednicu te za vrijeme Europskog tjedna testiranja u drugim gradovima u Hrvatskoj. Testiranje se odvija uz podršku i stručnu superviziju Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

STATISTIKA TESTIRANJA:

|                           |           |           |
|---------------------------|-----------|-----------|
| <b>974</b>                |           |           |
| testiranja u 2018. godini |           |           |
| <b>794</b>                |           |           |
|                           | u Zagrebu |           |
| <b>67</b>                 | <b>64</b> | <b>49</b> |
| u Osijeku                 | u Rijeci  | u Splitu  |

IZDVAJAMO

## EUROPSKI TJEDAN TESTIRANJA

Obilježavamo Europski tjedan testiranja u koji je uključeno preko 50 europskih zemalja s više od 500 organizacija u Europi. 2018. godine smo, kao i prethodnih nekoliko godina, organizirali testiranje na HIV i sifilis brzim testovima u Zagrebu, Osijeku, Rijeci i Splitu.



EUROPSKI TJEDAN TESTIRANJA S TIMOVIMA IZ ZAGREBA, RIJEKE, SPLITA I OSIJEKA

Ukupno je u Tjednu testiranja bilo 316 testiranja na HIV i sifilis. Surađivali smo sa županijskim zavodima za javno zdravstvo i lokalnim udrugama (svi su navedeni u zahvalama). Statistika Europskog tjedna testiranja prikazana je u tablici statistike testiranja.

*"Tijekom Tjedna testiranja pokazali smo koliko se ljudi tjedno može testirati kada se uloži dovoljno resursa. Svaki tjedan treba biti Tjedan testiranja da bi se testirali svi kojima je potrebno."* - Zoran Dominković, izvršni direktor

IZDVAJAMO

## PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE

U Iskorakovom savjetovalištu klijentima se pruža mogućnost povjerljivog individualnog savjetovanja. Osnovni cilj savjetovanja osobni je rast i razvoj, odnosno promocija mentalnog zdravlja i dobrobiti klijenta te unapređenje klijentovih interpersonalnih odnosa.

U 2018. GODINI ODRŽANO JE

|   |                                     |                  |
|---|-------------------------------------|------------------|
| <b>363</b>                                  |                                     |                  |
| sata individualnih psiholoških savjetovanja |                                     |                  |
| <b>94</b>                                   |                                     |                  |
|   | osobe koristile uslugu savjetovanja |                  |
| <b>37</b>                                   | <b>56</b>                           | <b>1</b>         |
| muškaraca                                   | žena                                | transrodna osoba |

# ISKORAK U DRUŠTVO

Društveno-kulturne aktivnosti Iskoraka usmjereni su prema LGBTI populaciji sa željom za povećanjem društvene uključenosti te izgradnjom kulturno-društvene infrastrukture za iste. U društvu u kojem većina građana (53%) smatra seksualni odnos između dvije osobe istog spola pogrešnim (istraživanje Europske komisije o diskriminaciji, podaci za Hrvatsku), prijeko je potrebno pružati siguran prostor za LGBTI osobe, priliku za osnaživanje u cilju povećanja društvene uključenosti i prihvaćenosti.

IZDVAJAMO

## ISKORAK CENTAR ZAGREB

Iskorak Centar Zagreb je projekt udruge Iskorak usmjeren na izgradnju kulturno-informativno-društvene infrastrukture za LGBTI osobe pružanjem sigurnog prostora za društvene interakcije, informiranja i edukacije, medijske i kulturne produkcije te razvoj LGBTI identiteta kod pojedinca i zajednice. Prostor osigurava širok i opsežan raspon usluga podrške, informiranja, kulturno-društvenih aktivnosti, obrazovanja i zagovaranja za LGBTI zajednicu te doprinosi ravnopravnijem sudjelovanju LGBTI osoba u društvenom životu grada Zagreba.



ISKORAK CENTAR ZAGREB

U ISKORAK CENTRU ZAGREB TIJEKOM 2018. GODINE ODRŽANO JE

|            |              |
|------------|--------------|
| <b>30</b>  | <b>559</b>   |
| aktivnosti | sudionika/ca |

U Iskorak Centru tijekom 2018. godine održane su radionice, fokus grupe, susreti Dugih obitelji, TransParent susreti, filmske projekcije, Gaymes - večeri društvenih igara, filmske projekcije, grupe podrške (Iskorak, TransParent, Trans Aid), Europski tjedan testiranja, Mjesec ponosa.

Osim Iskorakovih aktivnosti, u Iskorak Centru Zagreb održavane su i aktivnosti suradničkih udruga: Asocijacija Duga, Dugine obitelji, InterAct, Platypus, qSport, Trans Aid, TransParent, Zagreb Pride i ostalih.



AKTIVNOSTI U ISKORAK CENTRU ZAGREB: GAYMES / MJESEC PONOSA / EDUKACIJE (TRANSAID) / PLATYPUS / DUGINE OBITELJI / ERASMUS+ AKTIVNOSTI

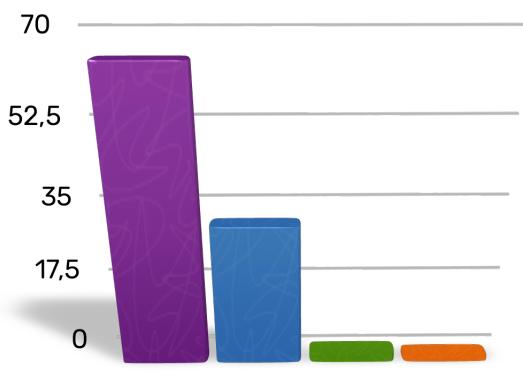
IZDVAJAMO

## GAY.HR / HAER.HR

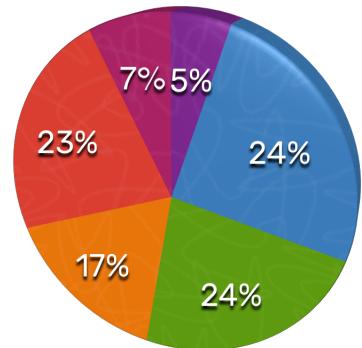
Gay.hr / Haer.hr najveća je i najznačajnija društvena mreža u Hrvatskoj za pripadnike seksualnih i rodnih manjina. Kroz 17 godina svog postojanja svojom kvalitetom i dosljednošću stvorili smo virtualnu zajednicu od gotovo 9.000 korisnika i korisnica - članova/ica LGBTI zajednice. Aktivnosti projekta su u potpunosti usmjerene na korisnika, a sam projekt usmjeren je na izgradnju online kulturno-informativno-društvene infrastrukture za pripadnike seksualnih i rodnih manjina pružanjem društvene interakcije, informiranja i edukacije, medijske i kulturne produkcije te razvoj LGBTI identiteta kod pojedinca i zajednice. Glavne aktivnosti su: stvaranje online društveno-kulturne platforme za komunikaciju i interakciju, amaterska produkcija članaka, pružanje vršnjačke i stručne podrške, osnaživanje LGBTI zajednice i organizacija tematskih druženja korisnika/ca projekta.

**8.879**

ukupan broj registranih korisnika i korisnica u 2018.



- Muškarci 65%
- Žene 32%
- Transrodne osobe 2%
- Interspolne osobe 1%



- 14-17 godina
- 18-21 godina
- 22-25 godina
- 26-29 godina
- 30-41 godina
- 42+ godina

RASPOĐELA KORISNIKA/CA PREMA SPOLU / DOBI

**NOĆNI ŽIVOT**

**PROCES - Klub KOTAČ - Pula**  
 14.02.2018.  
 Klub KOTAČ - DC Rojc  
 10 41

**AUT-ov Fembuvljak: "Van iz ormar"**  
 1.03.2018.  
 Prostori K Zone, Ozaljska 16  
 5 2

**LOUNGE**

**Kako se može i kako se ne može inficirati HIV-om / Bjelovar**  
 22.02.2018.  
 Velika gradска vježnica, Bjelovar  
 7 22

**EKIPA**

**Podrži i ti slikovicu "Moje dugine obitelji"**  
 23.03.2018.  
 Museum Katran, Zagreb  
 45 19

**NOĆNI ŽIVOT**

**VISI-BABA - Nipplepeople + Marina Orsag + kreativni natječaj i izložba**  
 23.03.2018.  
 Museum Katran, Zagreb  
 9 21

**EKIPA**

**Tražimo sudionike za projekt na temu rada s LGBTI izbjeglicama i azilantima u Zagrebu**  
 03.03.2018.  
 Zagreb  
 18 27

**NOĆNI ŽIVOT**

**G:KOLEKTIV ROAR PARTY / 03.03. / KLUB**  
 03.03.2018.  
 Klub (Pavla Hatzia 16, Zagreb)  
 29 87

**FILM ITV**

**CAROL**  
 03.03.2018.

**DNEVNIK**

**Mario Lemešić, HIV pozitivni kuhar: Danas se s povratkom na svoje radno mjesto osjećam sretno i zadovoljno**  
 6 1

**ZDRAVLJE**

**26.-30. EUROPSKI TJEDAN TESTIRANJA Z TESTIRAJ, LUČI, SPRJEĆI.**  
 26.02.2018. - 30.03.2018. Zagreb, Zadar, Split, Rijeka, Dubrovnik  
 Testiranje na HIV i Cytomegalovirus  
 Testiranje na Cytomegalovirus  
 Testiranje na HIV  
 Testiranje na Cytomegalovirus

**NOĆNI ŽIVOT**

**S.R.C. 2**  
 14.02.2018.  
 Molvara, Trnjački nasip bb  
 5 0

**NOĆNI ŽIVOT**

**KAKO SE MOŽE I KAKO SE NE MOŽE INFICIRATI HIV-OM !**  
 17.03.2018.  
 Iskorak Petrinjska 27 Zagreb  
 12 21

**LOUNGE**

**Radionica ERASMUS+ programa pogodnosti za mlade / 17.03. / ISKORAK**  
 17.03.2018.  
 Iskorak Petrinjska 27 Zagreb  
 13 21

**NOĆNI ŽIVOT**

**Trans\* i rodno varijantne osobe - edukacija za studente\_ice psihologije**  
 10.12.2018.  
 Hotel Panorama  
 9 11

**ZDRAVLJE**

**Edukacija o potrebljama interpsonalnih osoba u zdravstvenom sustavu [4.12. u 10]**  
 4.12.2018.  
 Hotel Panorama, Zagreb  
 17 2

**NOĆNI ŽIVOT**

**BABY DYKE**  
 23.11.2018.

**LOUNGE**

**Važni LGBTIQ+ datumi u HR**  
 26 23

**NOĆNI ŽIVOT**

**TRANSmjena dobara - buvljak razmjene [15.11.]**  
 15.11.2018.  
 BEK, Ulica Vladimira Nazora 53, Zagreb  
 12 15

**LIFESTYLE**

**DRAGram Freakshow Edition by House of Flamingo**  
 31.10.2018.  
 DCK Sesnastica & Klub Močvara  
 13 0

**NOĆNI ŽIVOT**

**Kino Kotač: Proces #8 - Još jednom'**  
 14.01.2019.

**NOĆNI ŽIVOT**

**Queer Up! Party by LORI**  
 08.12.2018.

**NOĆNI ŽIVOT**

**Gods and Monsters**  
 26.05.2018.

**NOĆNI ŽIVOT**

**Atlantis Gods and Monsters**  
 26.05.2018.

**NOĆNI ŽIVOT**

**Gods and Monsters**  
 26.05.2018.

**NOĆNI ŽIVOT**

**Valentinski Telegram**  
 13 1

**LOUNGE**

**Ispuni me! [upitnik]**  
 14 24

**NOĆNI ŽIVOT**

**Mega zvjerinjak / 25.08. / Kocka**  
 25.08.2018.  
 Klub Kocka, Ulica slobode 28, Split  
 15 37

**DNEVNIK**

**Poreč po treći put u duginim bojama: doznajte što nam donosi nova Homo, fešta!**  
 10 0

**NOĆNI ŽIVOT**

**DYSTÓPIA II**  
 04.08.2018.

**EKIPA**

**Poziv za sudjelovanje na treningu "Akademija za omladinske LGBT liderе"**  
 9 7

**NOĆNI ŽIVOT**

**Dystopia II**  
 04.08.2018.

**EKIPA**

**Poziv za sudjelovanje na treningu: "Akademija za omladinske LGBT liderе"**  
 9 7

**NOĆNI ŽIVOT**

**Testraj se prije letne pauze**  
 10.08.2018.

**ZDRAVLJE**

**Objavljeni rezultati PARTNER 2 istraživanja vezano uz N=N (nemjerljiv=nezaran)**  
 19 1

**NOĆNI ŽIVOT**

**GIVE HIV THE FINGER**  
 19.08.2018.

**EKIPA**

**Izazov tjedantestiranja**  
 19 1

**NOĆNI ŽIVOT**

**DRAGram Freakshow Edition by House of Flamingo**  
 31.10.2018.

**NOĆNI ŽIVOT**

**Kino Kotač: Proces #8 - Još jednom'**  
 14.01.2019.

**NOĆNI ŽIVOT**

**Queer Up! Party by LORI**  
 08.12.2018.

GAY.HR/HAER.HR SCREENSHOT DIJELA OBJAVA

IZDVAJAMO

## G:KOLEKTIV PARTYJI

Prvenstveno su osmišljeni kako bi se korisnici naše društvene mreže Gay.hr povezali i družili i izvan virtualnog prostora. Problemi s kojima se LGBTI osobe suočavaju u javnim prostorima odnose se na ograničene mogućnosti iskazivanja drugačijih seksualnih i rodnih identiteta i izražavanja, izloženost opasnosti od homofobije, transfobije, nesnošljivosti i drugih oblika nasilja. Održavanjem G:kolektiv partyja u ne-LGBTI prostorima (klubovima) pružamo mjesto za druženje LGBTI osoba na kojem se mogu osjećati sigurno, a istovremeno senzibiliziramo društvo.

Šest godina za redom održavamo G:kolektiv partyje, a u 2018. godini organizirali smo 1 event sa ukupno 256 posjetitelja/ica.



G:KOLEKTIV PARTY

#### IZDVAJAMO

### POZITIVAN FORUM

Osobe koje žive s HIV-om često zadrže svoj HIV status za sebe zbog česte stigmatizacije i diskriminacije. Iz tog razloga pokrenut je Pozitivan Forum, sigurni online prostor na kojem osobe koje žive s HIV-om mogu izmjenjivati svoja iskustva s drugim osobama koje žive s HIV-om, upoznavati se i saznati nove informacije.

Pozitivnom Forumu mogu pristupiti samo osobe koje žive s HIV-om. Registracija na Forum moguća je samo pomoću kôda, odnosno pozivnice. Kôd se može dobiti preko Iskoraka ili preko partnera na projektu, Klinike za infektivne bolesti "Dr. Fran Mihaljević", koja je osigurala da svi pacijenti mogu zatražiti kôd za pristup Forumu. U 2018. godini ukupno je bilo 182 registriranih korisnika.

Forumu se može pristupiti i preko mobilne aplikacije koja je dostupna za Android i iOS. Na ovaj način korisnici Forumu mogu pristupiti preko svojih mobilnih uređaja. Dodatno, članovi komuniciraju preko WhatsApp grupe i Facebook stranice.

U 2018. godini omogućili smo proširenje Pozitivnog Foruma na zemlje u regiji - Sloveniju i Srbiju. Komunikacija članova Pozitivnog Foruma je nadišla virtualni prostor te su se u 2018. godini održali razni događaji (ukupno 54) i upoznavanje članova Foruma uživo, poput zajedničkih izleta, susreta na Klinici, izlazaka, planinarenja, roštiljanja, gostovanja na predavanjima, odlaska na edukacije i drugo.

24.05. proslavili smo 2. rođendan Pozitivnog Foruma. Jedno od druženja bila je proslava zaruka članova našeg Pozitivnog Foruma, a neki od članova su sklopili životno partnerstvo.



ČLANOVI POZITIVNOG FORUMA KAO DIO "ŽIVE BIBLIOTEKE" U SKLOPU MJESECA PONOSA

TIJEKOM 2018. GODINE ČLANOVI POZITIVNOG FORUMA ODRŽALI SU

|            |              |
|------------|--------------|
| <b>54</b>  | <b>258</b>   |
| aktivnosti | sudionika/ca |

# ISKORAK NAPRIJED

Hrvatsko javno mnjenje ima negativne stavove prema osobama koji su pripadnici seksualnih i rodnih manjina, kao i prema osobama koje žive s HIV-om. Unatoč mnogim zakonodavnim pomacima još uvijek se susrećemo s diskriminacijom i stigmatizacijom koja nije uvijek jasno vidljiva i opipljiva. Naše zagovaračke aktivnosti za unaprjeđenje društva u ovoj godini su usmjerene na jačanje odgovora na rastuću epidemiju HIV-a u našoj populaciji gej i biseksualnih muškaraca, edukaciju medicinskih djelatnika, smanjenje stigmatizacije prema osobama koje žive s HIV-om te pružanje pravne podrške našim korisnicima.

IZDVAJAMO

## KAMPANJA NEMJERLJIVO=NEZARAZNO

Na Svjetski dan AIDS-a koji se obilježava 01.12. pokrenuli smo nacionalnu kampanju Nemjerljivo=Nezarazno (N=N). Osnovna poruka kampanje je da osobe koje žive s HIV-om i redovito uzimaju lijekove te imaju nemjerljivu razinu virusa, ne mogu prenijeti HIV svojim seksualnim partnerima. Nemjerljivo jednako nezarazno (N=N). Kampanjom se želi ukazati na koristi antiretrovirusne terapije za očuvanje zdravlja i prevenciju prijenosa HIV-a.

*“Danas smatramo da osobe koje redovito uzimaju antiretrovirusne lijekove i održavaju nemjerljivu količinu virusa u krvi ne prenose HIV spolnim putem.”* - prof. dr. sc. Josip Begovac, voditelj Referentnog centra za dijagnostiku i liječenje HIV-a (Klinika za infektivne bolesti “Dr. Fran Mihaljević”)

U kampanju su uključene i dvije osobe koje žive s HIV-om, Mario Lemešić i Bernard Vukas. Mario Lemešić je doživio diskriminaciju na svom radnom mjestu kuhara u školskoj kuhinji u Bjelovaru. *“Moj poslodavac je saznao za moj HIV pozitivan status. Od tog trenutka vijest se širila poput požara. Roditelji su preko noći bojkotirali školsku kuhinju, jer ne žele da im za djecu kuha HIV pozitivan kuhar.”* Kampanja N=N za Marija Lemešića je *“veliki događaj i prekretnica u širenju informacija o HIV-u”*. Kampanjom N=N želi se smanjiti strah prema osobama koje žive s HIV-om kako se nikome ne bi ponovila diskriminacija koju je Mario Lemešić doživio. Bernard Vukas vodi Pozitivan forum - najveću online zajednicu za osobe koje žive s HIV-om, osnovanu s misijom dijeljenja iskustava, upoznavanja i informiranja.

Kampanja N=N dio je međunarodne kampanje Undetectable=Untransmittable (U=U) kojom se želi podići razina svijesti o koristima uzimanja antiretrovirusne terapije. Trenutno je preko 760 organizacija iz preko 90 zemalja podržalo kampanju, među kojima su i Svjetska zdravstvena organizacija i UNAIDS.

Više informacija se može pronaći na mrežnom sjedištu kampanje na poveznici: [www.nemjerljivo.com](http://www.nemjerljivo.com).



#### PREDSTAVLJANJE KAMPANJE N=N

IZDVAJAMO

#### PrEP

PrEP (predekspozicijska profilaksa) je preventivna mjera za HIV, koja je snažno preporučena od Svjetske zdravstvene organizacije i drugih stručnih organizacija. PrEP je korištenje lijekova za zaštitu od infekcije HIV-om. Namijenjen je HIV negativnim osobama. Kada se pravilno uzima, PrEP uvelike smanjuje rizik prijenosa HIV-a spolnim putem.

Iskorak je snažno zagovarao za dostupnost PrEP-a u Hrvatskoj. Ovo je jedan od bitnih alata koji pomaže da se sprječe nove infekcije HIV-a, što je potvrđeno u brojnim istraživanjima. U gradovima u kojima se bilježi opadanje epidemije, PrEP se pokazao kao važna komponenta.

Tema predekspozicijske profilakse (PrEP) je otvorena na sastanku Nacionalnog povjerenstva za suzbijanje HIV/AIDS-a te je osnovana radna skupina na temu PrEP-a. Iskorak je aktivno sudjelovao i davao argumente za uvođenje PrEP-a te je kao uspjeh

zagovaranja, PrEP dostupan u Hrvatskoj od rujna 2018. godine na Klinici za infektivne bolesti "Dr. Fran Mihaljević" u Zagrebu. PrEP je pokriven dopunskim zdravstvenim osiguranjem, odnosno nije potreban dodan trošak za korisnike PrEP-a.

Iskorak je pružio informacije zajednici u obliku informativnih članaka, tiskanih edukativnih materijala, kao i Facebook grupe "PrEP u Hrvatskoj" koja broji preko 100 članova.



VIZUAL FACEBOOK GRUPE "PREP U HRVATSKOJ"

IZDVAJAMO

## SUDJELOVANJE U NACIONALNOM POVJERENSTVU ZA SUZBIJANJE HIV/AIDS-a

Tijekom 2018. godine nastavljen je rad Nacionalnog povjerenstva za suzbijanje HIV/AIDS-a radi koordinacije nacionalnih i međunarodnih aktivnosti vezanih za HIV/AIDS u Hrvatskoj, koje je osnovala Vlada Republike Hrvatske. Iskorak je aktivno uključen u rad Povjerenstva kao predstavnik organizacija civilnog društva u području zdravstva te aktivno zagovara interes MSM populacija, koja nosi najveći teret epidemije HIV-a u Hrvatskoj. Uz PrEP potičemo Povjerenstvo na zakonodavne promjene koje bi dovele povećanju broja testiranja u Hrvatskoj, poput demedikalizacije i samotestiranja/samouzorkovanja. Posebno ističemo i problem stigme prema HIV-u i gej/bi populaciji koja otežava sve aktivnosti za poboljšanje zdravlja.

IZDVAJAMO

## ESTICOM TRENING

Održan je Nacionalni pilot trening 22. i 23.09. u sklopu EU projekta ESTICOM. Na treningu je sudjelovalo 15 osoba iz Hrvatske, Srbije i Slovenije koje rade s MSM populacijom na poboljšanju zdravlja. Obradene su teme poput "Što je siguran seks danas: komponente odgovora na HIV, SPI i virusne hepatitise koji se temelji na znanstvenim dokazima", komunikacijske i interpersonalne vještine, model sindemijske

produkције čimbenika seksualnog zdravlja, као и о "promjeni ponašanja" u planiranju i provedbi preventivnih programa.

Trening je temeljen na materijalima pripremljenima u europskom projektu. Fokus je bio na stjecanju praktičnih vještina i samopouzdanja te učenju od iskustva drugih sudionika sudjelovanjem u raznim interaktivnim vježbama. Vanjska evaluacija pilot treninga pokazala je da je trening izvrsno organiziran te da su sudionici bili vrlo zadovoljni s treningom.



SUDIONICI/CE ESTICOM TRENINGA

IZDVAJAMO

## PRAVNA POMOĆ

Osobe koje traže pravnu pomoć mogu nam se javiti putem emaila, telefona ili društvenih mreža. Pružamo informacije i pomažemo u kontaktu s odgovarajućim pružateljima usluga, poput Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova i Pučke pravobraniteljice. Također, krajem 2018. godine ugovorili smo suradnju s odvjetnikom

koji svakog utorka po dogovoru pruža pravno savjetovanje u Iskoraku. U svom radu pružamo podršku LGBTI osobama kao i osobama koje žive s HIV-om.

# OSTALI USPJESI

## NACIONALNA AIDS-HR MREŽA

Administratori smo nacionalne online mreže AIDS-HR, u koju su uključeni razni dionici na području HIV-a u Hrvatskoj. Na listi se nalaze predstavnici institucija, udruga, kao i pojedinaca. Putem AIDS-HR mreže izmjenjuju se novosti iz Hrvatske i svijeta, raspravlja o situaciji u Hrvatskoj, poziva na događanja i slično.

|             |                                |
|-------------|--------------------------------|
| <b>110</b>  | <b>70</b>                      |
| članova/ica | različitih tema u 2018. godini |

## ViiV POSITIVE ACTION FOR MSM AND TRANSGENDER PEOPLE (2016.-2018.)

Tijekom 2018. godine nastavili smo provoditi projekt u sklopu programa "Positive Action for MSM & Transgender People" - ViiV Healthcare. Ovaj program je prvi program farmaceutske kuće koji podržava zajednice pogodene HIV-om u svijetu. U Hrvatskoj je ovo prvi projekt koji je proveden u sklopu navedenog programa. Podršku kroz program dobivamo za najbitnija područja zdravstvenih aktivnosti Iskoraka: poticanje na protektivna ponašanja, testiranje i savjetovanje u zajednici, podršku za osobe koje žive s HIV-om, smanjenje stigme prema osobama koje žive s HIV-om, jačanje nacionalnog odgovora na epidemiju HIV-a te unaprjeđenje kapaciteta organizacije.

## JOINT ACTION "INTEGRATE"

Općeniti cilj INTEGRATE projekta je poboljšanje razumijevanja i uvođenje integriranih aktivnosti koje se odnose na rano dijagnosticiranje HIV-a, virusnih hepatitisa, tuberkuloze (TB) i spolno prenosive infekcije (SPI), te prevenciju kao i povezivanje sa skrbi. Osnovna ideja projekta je integracija različitih pristupa koji su razvijeni za HIV, virusne hepatitise, SPI i TB, odnosno pronaći način da se zajednički odgovori na različite infekcije.

Iskorak je uključen u pilotiranje aktivnosti vezano za integrirano testiranje, kao i razvoj mobilne i web aplikacije koja pruža informacije o HIV-u, virusnim hepatitismima, SPI i TB.



# Integrate

VIZUAL INTEGRATE PROJEKTA

Integrate je europski projekt koji sufinancira EU. Provodi se u okviru Trećeg programa za zdravstvo i Radnog programa u 2016. godini (3rd Health Programme and 2016 Work Programme). Projekt koji koordinira partner iz Danske nastavlja se na aktivnosti prethodnih i aktualnih projekata koje financira EU.

U provedbi ovog projekta sudjeluje 29 partnera: 17 iz zavoda za javno zdravstvo, 4 iz bolnica za zarazne bolesti i istraživanja, 7 iz organizacija civilnog društva i jedan iz sveučilišta. Projekt je počeo 2017. godine i trajat će do 2020. godine (36 mjeseci).

## ERASMUS+ PROJEKTI

U 2018. godini sudjelovali smo kao zemlja partner u 2 Erasmus+ projekta.

“Akademija za omladinske LGBT lidere” je Erasmus+ projekt kojeg je provela Asocijacija Duga (Srbija) s partnerskim organizacijama Suberziven Front (Sjeverna Makedonija) i Iskorakom, a koji ima za cilj podizanje stručnih kompetencija omladinskih radnika i LGBT aktivista, kako bi oni u budućnosti mogli biti lideri u području ljudskih prava LGBT osoba, socijalnoj uključivosti mladih iz vulnerabilnih skupina i kako bi se mogli adekvatno zalagati za izmjene propisa i smanjenje diskriminacije. Od 01.-07.09. održan je trening u Šapcu (Srbija) u kojem je sudjelovalo 20 osoba koje rade s mladima iz Sjeverne Makedonije, Srbije i Hrvatske.



TRENING U ŠAPCU

Drugi Erasmus+ projekt, "Coming out of unemployment", posvećen je podizanju profesionalnih kapaciteta osoba koje rade s mladima za ekonomsko osnaživanje LGBT+ mlađih, kroz društveno poduzetništvo. U projektu su sudjelovale organizacije iz šest zemalja: Asocijacija Duga (Srbija), Sarajevski otvoreni centar (Bosna i Hercegovina), Subverziven Front (Sjeverna Makedonija), LGBT Forum Progres (Crna Gora), Colegas (Španjolska) i Iskorak. Inicijalni sastanak održan je u Zagrebu od 16.-19.11., a sudjelovalo je 9 sudionika iz partnerskih zemalja (osim Španjolske).



INICIJALNI SASTANAK U ZAGREBU

## PROMICANJE VOLONTERIZMA

Kroz svoj rad promoviramo volonterizam te uključujemo u rad volontere/ke. Bez brojnih volontera/ki ne bismo mogli provesti velik broj naših aktivnosti, posebice projekt Gay.hr/Haer.hr, Europski tjedan testiranja i Pozitivan Forum. Volontiranje je prilika za osnaživanje LGBTI osoba, osoba koje žive s HIV-om i njihovih podržavatelja. Kroz svoj rad volonteri/ke doprinose unaprjeđenju naših zdravstvenih, društvenih i zagovaračkih aktivnosti.

|                  |                   |
|------------------|-------------------|
| <b>13.652</b>    | <b>35</b>         |
| volonterska sata | volontera/ki      |
| <b>24</b>        | <b>10</b>         |
| muških osoba     | ženskih osoba     |
|                  | <b>1</b>          |
|                  | interspolna osoba |

## STUDIJSKE POSJETE ISKORAKU

Ugostili smo sudionike/ce tečaja Suradnog centra Svjetske zdravstvene organizacije za praćenje epidemije HIV-a (29.06.) i članove udruge Legebitra iz Slovenije (19.10.) u njihovoj studijskoj posjeti Hrvatskoj. Cilj studijskih posjeta je unaprjeđenje i prijenos znanja u području promicanja zdravlja; upoznavanje s organizacijom i radom službi i aktivnosti Iskoraka u području promicanja zdravlja, rad u zajednici / na terenu, vještine za procjenu potreba lokalnih zajednica, planiranje, provedba i evaluacija aktivnosti i projekata kreiranih na temelju javnozdravstvenih strategija u Hrvatskoj.



SUDIONICI/CE TEČAJA SURADNOG CENTRA SZO / ČLANOVI UDRUGE LEGBITRA (I ISKORAKA)

## ISKORAK U MEDIJIMA

|             |  |
|-------------|--|
| 13.06.2018. | Otpočeta realizacija Erasmus + projekta "Akademija za omladinske LGBT lidere"<br><br><a href="http://www.asocijacijaduga.org.rs/otpoceta-realizacija-erasmus-projekta-akademija-za-omladinske-lgbt-lidere/">http://www.asocijacijaduga.org.rs/otpoceta-realizacija-erasmus-projekta-akademija-za-omladinske-lgbt-lidere/</a>   |
| 12.08.2018. | HIV pozitivni kuhar vratio se na posao u školskoj kuhinji: 'Presretan sam, vjerujem da su ljudi sad informiraniji i da znaju da nema nikakve opasnosti'<br><br><a href="https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/hiv-pozitivni-kuhar-vratio-se-na-posao-u-skolskoj-kuhinji-presretan-sam-vjerujem-da-su-ljudi-sad-informiraniji-i-da-znaju-da-nema-nikakve-opasnosti/7709775/">https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/hiv-pozitivni-kuhar-vratio-se-na-posao-u-skolskoj-kuhinji-presretan-sam-vjerujem-da-su-ljudi-sad-informiraniji-i-da-znaju-da-nema-nikakve-opasnosti/7709775/</a> |
| 15.08.2018. | Intervju - Mario Lemešić, HIV pozitivni kuhar - Danas se s povratkom na svoje radno mjesto osjećam sretno i zadovoljno<br><br><a href="https://bjelovar.live/intervju-mario-lemesic-hiv-pozitivni-kuhar-danas-se-s-povratkom-na-svoje-radno-mjesto-osjecam-sretno-i-zadovoljno/">https://bjelovar.live/intervju-mario-lemesic-hiv-pozitivni-kuhar-danas-se-s-povratkom-na-svoje-radno-mjesto-osjecam-sretno-i-zadovoljno/</a>  |
| 30.10.2018. | Poročilo o poteku delavnice skupine "Plushivisti" 2018<br><br><a href="http://plushivisti.si/porocilo-o-poteku-delavnice-skupine-plushivisti-2018/">http://plushivisti.si/porocilo-o-poteku-delavnice-skupine-plushivisti-2018/</a>  |
| 21.11.2018. | Coming Out of Unemployment - The first project activity - Preparatory meeting was held in Zagreb<br><br><a href="http://coming-out-of-unemployment.asocijacijaduga.org.rs">http://coming-out-of-unemployment.asocijacijaduga.org.rs</a>  |
| 21.11.2018. | Coming Out of Unemployment - Erasmus+ Partner organisations<br><br><a href="http://coming-out-of-unemployment.asocijacijaduga.org.rs/partner-organisations/">http://coming-out-of-unemployment.asocijacijaduga.org.rs/partner-organisations/</a>   |
| 22.11.2018. | Europski tjedan testiranja 2018.<br><br><a href="http://www.lori.hr/en/novosti/879-europski-tjedan-testiranja-2018">http://www.lori.hr/en/novosti/879-europski-tjedan-testiranja-2018</a>  |

|             |   |
|-------------|---|
| 24.11.2018. | Popis centara za dobrovoljno i anonimno savjetovanje i testiranje na HIV (HIV savjetovališta) u Hrvatskoj<br><br><a href="https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2018/06/popis-centara-za-dobrovoljno-i-anonimno-savjetovanje-i-testiranje-na-web.pdf"><u>https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2018/06/popis-centara-za-dobrovoljno-i-anonimno-savjetovanje-i-testiranje-na-web.pdf</u></a>   |
| 28.11.2018. | Gostovanje u TV emisiji Process   |
| 30.11.2018. | Europski tjedan testiranja i Svjetski dan AIDS-a 2018.<br><br><a href="http://www.zzzjzpgz.hr/obavijesti/2018/Tablica%20Europski%20tjedan%20testiranja%202018.pdf"><u>http://www.zzzjzpgz.hr/obavijesti/2018/Tablica%20Europski%20tjedan%20testiranja%202018.pdf</u></a>  |
| 30.11.2018. | HIV pozitivni, a ne mogu prenijeti HIV<br><br><a href="https://www.vecernji.hr/vijesti/hiv-pozitivni-a-ne-mogu-prenijeti-hiv-1286123"><u>https://www.vecernji.hr/vijesti/hiv-pozitivni-a-ne-mogu-prenijeti-hiv-1286123</u></a>  |
| 30.11.2018. | Oboljeli od HIV-a: 'Roditelji bojkotirali školsku kuhinju jer ne žele da za djecu kuha HIV pozitivan kuhar'<br><br><a href="https://vijesti rtl hr/novosti/hrvatska/3297671/oboljeli-od-hiv-a-roditelji-bojkotirali-skolsku-kuhinju-jer-ne-zele-da-za-djecu-kuha-hiv-pozitivan-kuhar/"><u>https://vijesti rtl hr/novosti/hrvatska/3297671/oboljeli-od-hiv-a-roditelji-bojkotirali-skolsku-kuhinju-jer-ne-zele-da-za-djecu-kuha-hiv-pozitivan-kuhar/</u></a> |
| 30.11.2018. | Organizacija "Iskorak" predstavila je nacionalnu kampanju Nemjerljivo=Nezarazno (N=N)<br><br><a href="https://www.youtube.com/watch?v=o4c0MUVAxBA"><u>https://www.youtube.com/watch?v=o4c0MUVAxBA</u></a>   |
| 30.11.2018. | Bjelovar: Roditelji bojkotirali školsku kuhinju jer ne žele da za djecu kuha HIV pozitivan kuhar<br><br><a href="http://prigorski hr/video-bjelovar-roditelji-bojkotirali-skolsku-kuhinju-ne-zele-da-djecu-kuha-hiv-pozitivan-kuhar/"><u>http://prigorski hr/video-bjelovar-roditelji-bojkotirali-skolsku-kuhinju-ne-zele-da-djecu-kuha-hiv-pozitivan-kuhar/</u></a>  |
| 30.11.2018. | RTL: Oboljeli od HIV-a: "Roditelji bojkotirali školsku kuhinju jer ne žele da za djecu kuha HIV pozitivan kuhar"<br><br><a href="https://vijesti rtl hr/video/vijesti/301255/oboljeli-od-hiv-a-roditelji-bojkotirali-skolsku-kuhinju-jer-ne-zele-da-za-djecu-kuha-hiv-pozitivan-kuhar/"><u>https://vijesti rtl hr/video/vijesti/301255/oboljeli-od-hiv-a-roditelji-bojkotirali-skolsku-kuhinju-jer-ne-zele-da-za-djecu-kuha-hiv-pozitivan-kuhar/</u></a>    |

|             |   |
|-------------|---|
| 30.11.2018. | Kreće kampanja o nezaraznosti HIV pozitivnih osoba koje uzimaju terapiju<br><br><a href="http://nacionalniportal.hr/krece-kampanja-o-nezaraznosti-hiv-pozitivnih-osoba-koje-uzimaju-terapiju/">http://nacionalniportal.hr/krece-kampanja-o-nezaraznosti-hiv-pozitivnih-osoba-koje-uzimaju-terapiju/</a> |
| 01.12.2018. | Sve o rasprostranjenosti HIV-a u svijetu: Hrvatska nije rizična<br><br><a href="https://www.24sata.hr/news/sve-o-rasprostranjenosti-hiv-a-u-svijetu-hrvatska-nije-rizicna-602627">https://www.24sata.hr/news/sve-o-rasprostranjenosti-hiv-a-u-svijetu-hrvatska-nije-rizicna-602627</a>                  |
| 01.12.2018. | 'Imamo HIV, ali nismo otrovni': Predrasude su teže nego virus<br><br><a href="https://www.24sata.hr/news/imamo-hiv-ali-nismo-otrovni-predrasude-su-teze-nego-virus-602630">https://www.24sata.hr/news/imamo-hiv-ali-nismo-otrovni-predrasude-su-teze-nego-virus-602630</a>                              |
| 04.12.2018. | HIV pozitivni, a ne mogu prenijeti HIV - kampanja Nemjerljivo=Nezarazno<br><br><a href="http://mojzagreb.info/zagreb/hrvatska/hiv-pozitivni">http://mojzagreb.info/zagreb/hrvatska/hiv-pozitivni</a>  |
| 15.12.2018. | Besplatni kondomi i testiranje diljem Hrvatske<br><br><a href="https://www.hopacupa.org/blog/besplatni-kondomi-i-testiranje-diljem-hrvatske.html">https://www.hopacupa.org/blog/besplatni-kondomi-i-testiranje-diljem-hrvatske.html</a>   |

## SUDJELOVANJE NA EDUKACIJAMA, KONFERENCIJAMA I STRUČNIM SKUPOVIMA

U cilju unaprjeđenja naših znanja, vještina, kao i razmjeni naših iskustava sudjelujemo na raznim edukacijama u Hrvatskoj, Europi i svijetu. U 2018. godini sudjelovali smo na ukupno 26 edukacija, konferencija i stručnih skupova.

### POPIS EDUKACIJA, STRUČNIH SKUPOVA I KONFERENCIJA U 2018.

|                 |           |  |
|-----------------|-----------|--|
| 02.-04.02.2018. | Varšava   | ESTICOM: Community health workers Training of Trainers |
| 06.02.2018.     | Zagreb    | Ocjena stanja LGBTIQ osoba u pristupu zdravstvu        |
| 11.02.2018.     | Amsterdam | PrEP in Europe   |
| 22.02.2018.     | Bjelovar  | Kako se može i kako ne može inficirati HIV-om          |

|                 |                           |   |
|-----------------|---------------------------|---|
| 02.-04.03.2018. | Varšava                   | ESTICOM: Community health workers Training of Trainers  |
| 29.03.2018.     | Zagreb                    | Edukacija - digitalizacija procesa financiranja programa i projekata udruga   |
| 06.-08.04.2018. | Berlin                    | Second European Chemsex Forum   |
| 08.-10.04.2018. | Zadar                     | Kvalitetna priprema prijava na ESF natječaje  |
| 23.-25.04.2018. | Berlin                    | Sastanak Svjetske zdravstvene organizacije i ECDC-a "HIV u Europi i središnjoj Aziji"   |
| 26.-27.04.2018. | Berlin                    | EMIS sastanak: preliminarni rezultati istraživanja Europskog istraživanja među MSM-om   |
| 02.-03.05.2018. | Zagreb                    | Sastanak radne skupine Europskog tjedna testiranja  |
| 10.05.2018.     | Zagreb                    | Ministarstvo zdravstva, PrEP radna skupina  |
| 14.-05.05.2018. | Barcelona                 | Sastanak COBATEST mreže   |
| 25.-29.06.2018. | Zagreb                    | Tečaj Suradnog centra Svjetske zdravstvene organizacije za praćenje epidemije HIV-a   |
| 29.06.2018.     | Cluj-Napoca,<br>Rumunjska | Trening za mlade "P.R.I.D.E.: Promoting Rights, Inclusion, Diversity and Equality", "Go Free"   |
| 11.07.2018.     | Zagreb                    | Sudjelovanje u istraživanju "Kampanje za prevenciju HIV/AIDS-a u okviru javnozdravstvene politike u RH"                                   |
| 26.07.2018.     | Zagreb                    | Podrška kampanji U=U  |
| 10.-12.08.2018. | Berlin                    | European MSM Networking Meeting   |
| 01.-07.09.2018. | Šabac,<br>Srbija          | Erasmus+: Trening "Akademija za omladinske LGBT liderе"   |
| 22.-23.09.2018. | Zagreb                    | ESTICOM trening   |
| 05.10.2018.     | Osijek                    | Moj HIV+ pacijent - predavanje na Medicinskom fakultetu u Osijeku   |
| 14.-21.10.2018. | Cluj-Napoca,<br>Rumunjska | Trening za mlade "P.R.I.D.E.: Promoting Rights, Inclusion, Diversity and Equality", "Go Free"   |
| 15.-19.10.2018. | Zagreb                    | Reaching the 90-90-90 Targets in Key and Priority Populations: Cascade-Driven Programmes to Improve Engagement in HIV Prevention and Care |
| 15.-16.11.2018. | Zagreb                    | ECDC sastanak: Pre-exposure Prophylaxis in the EU/<br>EAA   |

|                 |        |  |
|-----------------|--------|--|
| 16.-19.11.2018. | Zagreb | Erasmus+: "Coming out of unemployment"     |
| 30.11.2018.     | Zagreb | Simpozij povodom Svjetskog dana HIV/AIDS-a |



TRIBINA U BJELOVARU / PREP IN EUROPE / SIMPOZIJ POVODOM SVJETSKOG DANA HIV/AIDS-A

## OSTALE BROJKE

### STATISTIKA WEB STRANICA

|                  |                                    |  |
|------------------|------------------------------------|--|
| Gay.hr / Haer.hr | <b>551.603</b><br>posjetitelja/ica | <b>54.124.404</b><br>učitavanja stranice |
|------------------|------------------------------------|--|

|            |                                  |                                      |
|------------|----------------------------------|--------------------------------------|
| Iskorak.hr | <b>4.049</b><br>posjetitelja/ica | <b>12.304</b><br>učitavanja stranice |
|------------|----------------------------------|--------------------------------------|

|                   |                               |                      |                                  |
|-------------------|-------------------------------|----------------------|----------------------------------|
| Facebook: Iskorak | <b>12.730</b><br>korisnika/ca | <b>231</b><br>objava | <b>13.743</b><br>prosječni doseg |
|-------------------|-------------------------------|----------------------|----------------------------------|

|                 |                                  |                                       |
|-----------------|----------------------------------|---------------------------------------|
| Pozitivan Forum | <b>3.162</b><br>posjetitelja/ica | <b>122.436</b><br>učitavanja stranice |
|-----------------|----------------------------------|---------------------------------------|

|                        |                                |                                   |
|------------------------|--------------------------------|-----------------------------------|
| Nemjerljivo=Nezarazno* | <b>286</b><br>posjetitelja/ica | <b>425</b><br>učitavanja stranice |
|------------------------|--------------------------------|-----------------------------------|

(\*samo za prosinac 2018.)

# ZAHVALE

Zahvaljujemo svim našim članovima, korisnicima naših usluga, volonterima, partnerima, donatorima te suradnicima i suradnim organizacijama s kojima smo radili u 2018. godini.

## Suradnici/ce:

Aleksandar Štulhofer, Alen Jurčević, Ana Ajduković, Ante Beus, Ante Radman, Anton Umolac, Antonija Stojanović Almesberger, Antonio Ivančić, Asmira Topal, Barbara Gjurašin, Bernard Vukas, Bojan Amanović, Boris Vrdoljak, Branko Pleše, Dalibor Stanić, Damir Ivanković, Daniel Martinović, Danijel Milošević, Danijela Lakošeljac, Denis Meczner, Diana Nonković, Dina Jokanović, Dobrica Rončević, Doris Ilić, Dorotea Gastović-Bebić, Dubravka Vuković, Emili Sedlar, Emina Herman, Emina Mulaosmanović, Erin Vlahović, Gordan Sarajlić, Hrvoje Fuček, Igor Potočnjak, Iva Radoš, Ivan Gregurić, Ivan Kuliš, Ivan Maričić, Ivana Benković, Ivana Božičević, Ivana Cinotti Mujan, Jelena Poštić, Josip Begovac, Josip Kličinović, Karlo Szabo, Karlo Kožul, Krešimir Dabo, Kristijan Golubović, Kristina Sekulić, Lana Kasumović, Leonardo Vuković, Luka Kostecki, Magda Pletikosa Pavić, Marija Berzati, Mario Lemešić, Matea Popov, Matej Majstorović Golubović, Matija Fenrich, Miloš Perić, Mirjana Lana Kosanović Ličina, Mitja Čosić, Moris Bolković, Paula Šupraha Šegović, Petra Tomašić, Renata Begović Babić, Renato Samardžić, Sandra Šević, Sanja Belak Škugor, Sanja Brčić, Sanja Stanojević, Sara Morić, Saša Tkalec, Sebastjan Sitar, Senad Handanagić, Šime Zekan, Tanja Staraj Bajčić, Tatjana Nemeth Blažić, Tihana Šlezak, Tonči Kranjčević Batalić, Toni Frgačić, Toni Jerković, Toni Šljaka, Tonka Burić, Vanja Ivanec, Vedran Stevanović, Zlatko Popović, Zvjezdana Lovrić

## Suradne organizacije:

Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Klinika za infektivne bolesti "Dr. Fran Mihaljević", Suradni centar Svjetske zdravstvene organizacije za praćenje epidemije HIV-a, CroMSIC, Dugine obitelji, InterACT, Lori (Rijeka), Platypus, qSport Zagreb, qSport Split, queerAnarchive (Split), Rišpet (Split), Trans Aid, TransParent, Zagreb Pride, Zbeletron (queer2queer), Asocijacija Duga (Srbija), AS Centar (Srbija), Colegas (Španjolska), Čovekoljublje (Srbija), Legebitra (Slovenija), LGBT Forum Progres (Crna Gora), Plushivisti (Slovenija), Potent (Srbija), Sarajevski otvoreni centar (Bosna i Hercegovina),

Subverziven Front (Sjeverna Makedonija), Denis club, klub Hotpot, klub Klub., klub Rush, LGBT Centar Split, sauna Aquateam (Rijeka), sauna Mobilus, NZJZ Primorsko-goranske županije, NZJZ Splitsko-dalmatinske županije, ZJZ Karlovačke županije, ZZJZ Osječko-baranjske županije

### **Donatori:**

Grad Zagreb (Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za obrazovanje kulturu i sport), Ministarstvo zdravstva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Treći program za zdravstvo Europske unije, ViiV Healthcare (Positive Action for MSM and Transgender People)